

Д. О. Красівський, Я. В. Качан

Академія праці, соціальних відносин та туризму, м. Київ, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Здійснено аналіз наукових статей, монографій, законодавчих актів, які стосуються сучасних тенденцій та проблематики у сфері територіальної організації влади в Україні. Проаналізовано основні тенденції та проблеми у сфері місцевого самоврядування, впровадження децентралізації та громадської участі.

Встановлено, що потрібно вдосконалювати організаційні та правові механізми, спрямовані на підвищення ефективності територіальної організації влади. З'ясовано, що важливо враховувати передовий досвід країн Європейського Союзу та адаптувати його до українських реалій.

Проаналізовано роль місцевого самоврядування у розбудові демократії та регіонального розвитку. Охарактеризовано принципи децентралізації влади, місцевого самоврядування та громадської участі, що сприяють покращенню життя громадян та зміцненню регіонального розвитку.

Зроблено висновок про необхідність подальших досліджень та розвитку концепцій територіальної організації влади в Україні. Запропоновано детальніше проаналізувати регіональні особливості та визначити способи покращення системи місцевого самоврядування з урахуванням ефективних механізмів громадської участі.

Ключові слова: територіальна організація влади; світовий досвід; місцеве самоврядування; регіональний розвиток; децентралізація.

Вступ

Постановка проблеми. Реформа децентралізації, яка передбачала передачу повноважень з центрального рівня до місцевих органів влади, зумовила потребу в глибокому аналізі організаційних і правових аспектів цього процесу. Дослідження сучасних тенденцій у сфері територіальної організації влади в Україні є актуальним завданням для розуміння та вдосконалення механізмів функціонування державної системи.

Актуальність теми дослідження. У сучасному суспільстві питання організації та функціонування влади мають велике значення для забезпечення стабільного розвитку держави. Особливо актуальною є проблематика організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні, оскільки після революції Гідності 2014 р. країна пережила істотні зміни у політичній системі та структурі влади.

Мета дослідження та основні завдання для її досягнення. Для аналізу тенденцій і проблем у сфері територіальної організації влади в Україні потрібно вирішити такі завдання: проаналізувати основні тенденції та проблеми у сфері місцевого самоврядування, впровадження децентралізації та громадської участі; дослідити кращі практики у сфері регіонального управління та можливість його імплементації в Україні; проаналізувати роль місцевого самоврядування у розбудові демокра-

тії та регіонального розвитку; охарактеризувати принципи децентралізації влади, місцевого самоврядування та громадської участі, що сприяють покращенню життя громадян та зміцненню регіонального розвитку.

Предмет дослідження. Організаційно-правові засади у сфері територіальної організації влади.

Методи та інформаційна база дослідження. Для проведення дослідження з організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні використано різноманітні методи та джерела інформації. Здійснено систематичний аналіз наукових статей, монографій, наукових звітів, законодавчих актів, конституційних документів та інших джерел, що стосуються теми дослідження. За результатами аналізу отримано обґрунтовану інформацію про організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні, а також виявлено розроблені концепції, правові акти та дослідження, пов'язані з цією проблематикою. Здійснено порівняльний аналіз організаційно-правових засад територіальної організації влади в інших країнах. Проаналізовано досвід країн Європейського Союзу, зокрема Естонії, Швеції та Німеччини. Встановлено особливості та переваги певних підходів до територіальної організації влади, які можуть бути корисними для вдосконалення української системи. Для дослідження практики застосування організаційно-правових засад територіальної

Інформація про авторів:

Красівський Денис Орестович, канд. наук з державного управління, доцент, кафедра публічного управління та публічної служби. Email: krasivskiy.denis@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-2661-8592>

Качан Яна Віталіївна, канд. наук з державного управління, в.о. завідувача кафедри публічного управління та публічної служби. Email: yana.kachan_apsvt@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-4078-7747>

Цитування за ДСТУ: Красівський Д. О., Качан Я. В. Тенденції та проблеми у сфері територіальної організації влади в Україні.

Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(74/75). Львів: НЛТУ України, 2023. С. 36–41.

Citation APA: Krasivskiy, D. O., & Kachan, Ya. V. (2023). Trends and problems in the sphere of territorial government organization in Ukraine. *Efficiency of public administration*, 1/2(74/75), 36–41. <https://doi.org/10.36930/507406>

організації влади на різних рівнях української системи влади. Проаналізовано чинні закони, політичну практику, звіти органів місцевого самоврядування та інші джерела. Застосування емпіричних методів дослідження дало змогу отримати конкретні дані та приклади з реального досвіду України.

Для дослідження використано такі джерела: наукові статті та монографії з організаційно-правових аспектів територіальної організації влади в Україні та за кордоном; законодавчі акти України, враховуючи Конституцію України, закони, розпорядження та постанови, пов'язані з місцевим самоврядуванням та організацією влади; звіти органів місцевого самоврядування, які містять інформацію про практику територіальної організації влади на муніципальному рівні; міжнародні документи та рекомендації, що стосуються місцевого самоврядування та організації влади; дослідницькі звіти та документи, які стосуються територіальної організації влади в інших країнах, зокрема досвіду Естонії, як однієї з країн, яка досягла успіху в цій сфері.

Використання цих методів і джерел інформації дало змогу отримати достовірну та обґрунтовану інформацію про організаційно-правові засади територіальної організації влади, використовуючи як український, так і міжнародний досвід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останні дослідження та публікації в галузі організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні свідчать про значну увагу, приділену цій проблематиці. Українські дослідники О. Вольська, Є. Ковпанець розглянули процес реформації крізь призму фінансів місцевого самоврядування в Україні [5]. У статті В. Рябоконя "Децентралізація – шлях до розвитку сільських територій в Україні" [11] розкрито сутність процесу децентралізації влади, його вплив на розвиток сільських територій та запланувати шляхи подальшого розвитку сільських об'єднаних територіальних громад. Б. Гнатківський обґрунтував особливості реформи децентралізації як однієї з основних реформ, які на сучасному етапі відбуваються в Україні [6].

Теоретичні та прикладні аспекти трансформації місця та ролі територіальної громади в реалізації політики децентралізації висвітлено насамперед у працях українських політологів С. Байрака, А. Бортнікової, О. Бровка, А. Дашковича, О.О. Бровка, О.О. Олексійовича, О.О. Олексійовича, Г. Зеленко, М. Ленд'єл, Н. Ротар та інших.

Окремим пластом української наукової бібліографії з цієї теми є дослідження таких сучасних юристів, як О. Батанов, В. Грובה, А. Лукашенко та інші. Поряд із політологічною та юридичною літературою доцільно окремо відзначити наукові результати вітчизняних спеціалістів з державного управління П. Ворони, Т. Кубай, О. Лазор, О. Мочкової та ін. [7].

Виокремлення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на ґрунтовність проведених досліджень, питання територіальної організації влади в Україні є важливим елементом розвитку демократичного суспільства, тому потребують удосконалення, щоб забезпечити ефективне місцеве самоврядування, створити умови для сталого розвитку регіонів та підвищити якість життя громадян.

Виклад основного матеріалу. Організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні

відіграють важливу роль у розвитку демократичного суспільства та забезпеченні ефективного місцевого самоврядування. Розглянемо ключові аспекти, які визначають ці засади.

По-перше, Конституція України є основним документом, який встановлює принципи та основи територіальної організації влади. Вона передбачає принципи децентралізації, місцевого самоврядування та громадської участі. Зокрема, стаття 5 Конституції констатує право громадян на участь в управлінні справами держави, враховуючи місцеве самоврядування [4]. Це визначає необхідність забезпечення ефективних механізмів громадської участі в ухваленні рішень на рівні місцевої влади.

Законодавча база, що регулює територіальну організацію влади, охоплює Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" [9] та Закон України "Про місцеві державні адміністрації" [10], які визначають компетенції та повноваження органів місцевого самоврядування та державних адміністрацій на різних рівнях.

Отже, організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні є важливим елементом розвитку демократичного суспільства. Їх вдосконалення та розвиток вимагають подальших наукових досліджень, спрямованих на забезпечення ефективного місцевого самоврядування, створення умов для сталого розвитку регіонів та поліпшення якості життя громадян.

Для вивчення організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні зосередимось на кількох напрямках подальших досліджень.

По-перше, важливим аспектом є розгляд регіональних особливостей у системі територіальної організації влади. Різні регіони мають свої особливості щодо соціоекономічного розвитку, національного складу населення, географічного розташування тощо. Тому вивчення цих особливостей та врахування їх у формуванні системи місцевого самоврядування може сприяти ефективнішому функціонуванню органів влади на різних рівнях.

Другий напрям досліджень пов'язаний з розробленням ефективних механізмів громадської участі у процесах ухвалення рішень на рівні місцевої влади. Активна участь громадян у формуванні та реалізації політик місцевого самоврядування є необхідною умовою для забезпечення демократичності та легітимності цих рішень. Дослідження механізмів громадської участі та визначення шляхів їх вдосконалення є актуальним завданням.

Третій напрям досліджень пов'язаний з удосконаленням фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування. Фінансова самостійність та стабільне фінансування органів влади на різних рівнях є важливими чинниками їх ефективності. Тому вивчення проблем фінансування, пошуки нових джерел доходів та розроблення механізмів раціонального використання бюджетних коштів є важливим завданням для подальших досліджень.

Крім того, важливо проаналізувати досвід інших країн у галузі територіальної організації влади та місцевого самоврядування. Вивчення передового досвіду та принципів, які дали позитивні результати в інших країнах, може стати цінним джерелом ідей та рекомендацій для вдосконалення системи місцевого самоврядування в Україні.

Отже, організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні є складним та багатограним питанням, дослідження якого сприятимуть створенню ефективної системи місцевого самоврядування, забезпеченню сталого розвитку регіонів та покращенню якості життя громадян.

Для дослідження організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні потрібно виокремити перспективи їх розвитку.

По-перше, варто дослідити можливості використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у процесах місцевого самоврядування. Впровадження електронного урядування та електронних сервісів сприятиме забезпеченню більшої доступності та ефективності діяльності органів влади на рівні місцевих громад. Також варто дослідити можливості використання штучного інтелекту та аналітики даних для покращення ухвалення рішень у сфері територіальної організації влади.

По-друге, важливим аспектом є забезпечення прозорості та відкритості процесів місцевого самоврядування. Дослідження механізмів забезпечення доступу до інформації, залучення громадськості до процесів ухвалення рішень та контролю за діяльністю органів влади можуть сприяти підвищенню довіри громадян до місцевих органів влади та покращенню їх ефективності.

По-третє, варто звернути увагу на розроблення та впровадження механізмів ефективного управління регіональним розвитком. Розроблення стратегій розвитку регіонів, створення інструментів підтримки та стимулювання економічного зростання та соціального розвитку регіонів можуть сприяти створенню умов для збалансованого розвитку територій та підвищення життєвого рівня громадян.

Отже, організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні є складною та актуальною проблематикою, яка потребує подальших досліджень та розвитку. Результати проведених досліджень можуть сприяти вдосконаленню системи місцевого самоврядування, створенню ефективного управління регіональним розвитком та забезпеченню сталого розвитку країни.

Аналіз досвіду інших країн у галузі територіальної організації влади та місцевого самоврядування є важливим етапом дослідження, оскільки це дає змогу виявити передові практики та принципи, які можуть бути використані для покращення системи управління на місцевому рівні в Україні.

Наприклад, Норвегія відома своєю децентралізованою системою влади, де багато владних повноважень делегована місцевим органам. Це сприяє ефективному управлінню на місцевому рівні та задоволенню потреб населення [8].

Швеція має систему місцевого самоврядування, яка базується на принципі субсидіарності, що означає делегування повноважень з національного на місцевий рівень. Це сприяє активній участі громадян в ухваленні рішень та впровадженні проєктів, що стосуються їхнього життя [7].

Німеччина має систему федеративного устрою, де країни та муніципалітети мають широкі повноваження у сфері організації влади та управління. Це сприяє забезпеченню місцевого розвитку, збереженню ідентичності та культурного розмаїття різних регіонів країни [7].

Є також успішний досвід деяких пострадянських країн, що здійснили реформи у сфері місцевого самов-

рядування після отримання незалежності. Наприклад, Естонії вдалося реформувати свою систему місцевого самоврядування, впровадивши принципи децентралізації та впровадження електронного урядування. Це сприяє більшій відкритості та ефективності управління на місцевому рівні [2].

Досвід Естонії в галузі територіальної організації влади та місцевого самоврядування є важливим прикладом успішних реформ, спрямованих на забезпечення ефективного управління на місцевому рівні та задоволення потреб громадян.

Естонія здійснила децентралізацію влади, надаючи муніципалітетам широкі повноваження у сфері організації та управління. Муніципалітети мають велику автономію у вирішенні питань, пов'язаних з місцевим розвитком, соціальною політикою, освітою, охороною здоров'я, інфраструктурою та іншими сферами [12].

Також Естонія активно впроваджує електронне урядування, що сприяє забезпеченню більшої відкритості, доступності та ефективності управління на місцевому рівні. Електронні сервіси дають змогу громадянам здійснювати різноманітні адміністративні процедури онлайн, такі як подання заявок, оплата податків, отримання інформації тощо. Це спрощує взаємодію між муніципалітетом і громадянами, а також зменшує бюрократичні бар'єри [2].

Естонські муніципалітети мають широкі повноваження у фінансовій сфері. Вони можуть встановлювати місцеві податки, управляти бюджетом та розподіляти кошти на місцеві потреби. Це надає муніципалітетам можливість самостійно ухвалювати рішення про виділення фінансових ресурсів для розвитку інфраструктури, соціальних програм, культурних заходів та інших проєктів, що відповідають потребам місцевих громад.

Естонія також використовує механізми стимулювання конкуренції та інновацій між муніципалітетами. Наприклад, впроваджено систему обміну досвідом та передачі знань між муніципалітетами, а також надаються фінансові пільги та підтримка для реалізації новаторських проєктів. Це сприяє розвитку конкурентного середовища, де муніципалітети змагаються за ефективність та надання якісних послуг громадянам.

Аналіз досвіду Естонії показує, що децентралізація, електронне урядування, широкі повноваження муніципалітетів у фінансовій сфері та стимулювання конкуренції між ними є важливими факторами для успішного місцевого самоврядування. Ці принципи можуть бути використані в Україні для подальшого вдосконалення організаційно-правових засад територіальної організації влади та місцевого самоврядування, сприяючи зміцненню демократії, підвищенню ефективності управління та задоволенню потреб громадян.

Цікавим також є досвід Сполучених Штатів Америки, де передбачена широка автономія муніципалітетів. Залежно від штату, муніципалітети можуть мати значні повноваження у сфері фінансів, управління місцевою інфраструктурою та розвитку. Це стимулює конкуренцію та інновації між муніципалітетами та сприяє забезпеченню ефективного місцевого управління [1].

Досвід Сполучених Штатів Америки (США) у галузі територіальної організації влади та місцевого самоврядування є одним з найбільш впливових і досліджуваних. США мають федеративну систему уряду, що означає, що влада розділена між центральним урядом та державними урядами, а також місцевими органами влади.

Одним з найважливіших аспектів територіальної організації влади в США є принципи федералізму, де влада поділяється між федеральним, державним та місцевим рівнями. Федеральний уряд має владу над загальними питаннями, такими як зовнішня політика, оборона та фінанси, тоді як державні уряди мають владу над питаннями, що стосуються конкретних держав, наприклад, освіта, охорона здоров'я та кримінальне правосуддя. Місцеві органи влади, такі як міські ради та округи, відповідають за питання, що стосуються конкретних місцевостей, таких як землеустрій, планування міст та комунальні послуги [1].

Організаційна структура місцевого самоврядування в США також може змінюватися залежно від конкретних штатів і місцевих законодавств. Наприклад, у деяких штатах існує система "сильного мера" (strong mayor), де мер має значну владу та повноваження, тоді як в інших штатах домінує система "слабкого мера" (weak mayor), де мер має обмежені повноваження, а влада розподіляється між міською радою та іншими органами влади.

У США велику увагу приділяють таким аспектам територіальної організації влади, як громадська участь в ухваленні рішень, фінансове управління місцевими органами влади та співпраця між різними рівнями влади. Громадська участь забезпечується через публічні слухання, консультації громадськості та можливість громадян брати участь в ухваленні рішень через референдуми або голосування.

Досвід США в галузі територіальної організації влади може мати деякі корисні елементи, які можуть бути використані в контексті України. Зокрема це стосується розвинутої системи участі громадян в ухваленні рішень через публічні слухання, консультації та референдуми. Цікавим для нас також є досвід управління фінансами. Так, США має розгалужену систему фінансового управління на рівні місцевих органів влади. Це може бути корисним досвідом для України в контексті покращення фінансової дисципліни, ефективного використання бюджетних коштів та забезпечення прозорості та відповідальності у фінансовому управлінні.

Ще одним важливим досвідом для України може стати електронне урядування. США активно використовує електронні технології для забезпечення доступу до державних послуг та спрощення взаємодії між владою та громадянами. Україна може вивчити досвід США в галузі електронного урядування для покращення ефективності адміністративних процедур, забезпечення доступності послуг та забезпечення прозорості та відкритості у діях державних органів.

Варто відзначити, що за впровадження елементів досвіду США в Україні потрібно враховувати контекст, особливості та потреби українського суспільства. Застосування кращих практик із зарубіжних країн повинно відбуватися з урахуванням національних особливостей та здійснюватися шляхом адаптації та врахування специфіки української системи влади та управління.

Одним із прикладів електронного урядування в США, який може бути цікавим у контексті цього дослідження, є система електронного голосування для місцевих виборів і референдумів. Одну з таких систем використовують у місті Сіетл, штат Вашингтон.

У системі електронного голосування в Сіетлі громадяни мають можливість взяти участь у місцевих вибо-

рах та референдумах шляхом електронного голосування. Громадяни можуть зареєструватися у системі, отримати доступ до свого електронного бюлетеня та проголосувати через інтернет. Це дає змогу забезпечити більшу доступність голосування для громадян, особливо для тих, хто має обмежені можливості або перебуває в інших місцях.

Така система електронного голосування дає змогу забезпечити швидку та зручну процедуру голосування, зменшити витрати на організацію традиційних виборів та забезпечити більшу точність та швидкість підрахунку голосів. Окрім того, система може краще забезпечити голосування шляхом використання шифрування та інших захисних механізмів.

Проте, варто зазначити, що впровадження електронного голосування пов'язане з ризиками, такими як злам системи, порушення конфіденційності голосів і можливість маніпуляцій. Тому важливо приділяти особливу увагу кібербезпеці та розробляти надійні заходи для запобігання таким ризикам.

Цей приклад електронного голосування в Сіетлі може бути корисним для України, оскільки впровадження електронних технологій у процеси місцевих виборів може покращити доступність голосування, забезпечити швидкість та ефективність процесу та сприяти підвищенню довіри до виборчої системи. Проте, перед впровадженням таких систем в Україні, необхідно провести ретельне дослідження, врахувати специфіку українського законодавства, забезпечити надійну кібербезпеку та довіру громадян до системи голосування.

Аналізуючи досвід інших країн, можна виявити ефективні практики та принципи, які можна застосувати в Україні для покращення організаційно-правових засад територіальної організації влади та місцевого самоврядування. Врахування такого досвіду забезпечить ефективніше управління на місцевому рівні, задовольняючи потреби та інтереси населення та сприяючи сталому розвитку країни.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні є актуальною темою, яка потребує подальших досліджень та розроблень. Застосування принципів децентралізації, місцевого самоврядування та громадської участі сприятиме побудові ефективної та демократичної системи організації влади на територіальному рівні.

З'ясовано, що організаційно-правові засади територіальної організації влади мають вирішальне значення для розвитку громад та забезпечення їхніх потреб. Застосування принципів децентралізації сприяє збільшенню впливу місцевих органів влади на розвиток територій, підвищенню якості надання публічних послуг громадянам, стимулює розвиток місцевого господарства та інфраструктури.

Фінансова автономія місцевих органів влади є важливою складовою частиною організаційно-правових засад. Забезпечення адекватного фінансування місцевих органів влади дає змогу їм ефективно виконувати свої функції, реалізовувати проекти та програми, спрямовані на покращення якості життя громадян. Важливо забезпечити прозорість та відповідальність у використанні фінансових ресурсів, а також механізми контролю за їхнім використанням.

Співпраця та взаємодія між місцевими органами влади, центральними органами та громадськістю є ключовим елементом успішної територіальної організації влади. Це вимагає розвитку механізмів громадського участі, забезпечення доступу громадян до інформації та можливості впливати на ухвалення рішень, а також зміцнення довіри та співпраці між різними сторонами.

Враховуючи досвід інших країн, потрібно продовжувати роботу над удосконаленням організаційно-правових засад територіальної організації влади в Україні. Доцільно активно вивчати передовий досвід країн Європейського Союзу, зокрема їхніх моделей місцевого самоврядування та децентралізації влади, та адаптувати його до українських реалій.

Для подальшого розвитку територіальної організації влади в Україні необхідно забезпечити широку участь громадськості та наукових дослідників у процесі розроблення та впровадження нових організаційних і правових рішень. Важливо створити механізми для обміну досвідом, проведення дискусій та консультацій з різних зацікавлених сторін.

Усунення бар'єрів перед ефективною територіальною організацією влади в Україні сприятиме розвитку демократії, покращенню умов життя громадян та зміцненню регіонального розвитку. Для цього необхідно забезпечити стабільність законодавчого та інституційного середовища, вдосконалити процедури ухвалення рішень та забезпечити ефективний контроль за діяльністю органів влади на всіх рівнях.

Отже, організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні є складною та актуальною темою. Застосування принципів децентралізації, місцевого самоврядування та громадської участі є важливим кроком у будівництві демократичного суспільства та розвитку регіонів. Необхідно продовжувати дослідження, сприяти обміну досвідом та співпраці між усіма зацікавленими сторонами для забезпечення ефективної та справедливої територіальної організації влади в Україні.

Список використаної літератури

1. Carlos, Mendez, Andreja, Pegan, & Vasiliki, Triga. (2022). Creating public value in regional policy. *Bringing citizens back in, Public Management Review*. <https://doi.org/10.1080/14719037.2022.2126880>
2. Parliament of Estonia (2023). Офіційний веб-сайт Естонського парламенту (Piikory): URL: <https://www.riigikogu.ee/en/>
3. Seattle (2023). Seattle Information Technology – official government website: URL: <https://www.seattle.gov/tech/initiatives/digital-equity>
4. Верховна Рада України (1996). Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Вольська, О., & Ковпанець, Є. (2020). Удосконалення фінансової децентралізації місцевого самоврядування. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 4, 31-36. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.4.4>
6. Гнатківський, Б. (2020). Реформа децентралізації в Україні: *Нові можливості для розвитку. формування ринкової економіки в Україні*, 44, 279-289. <https://doi.org/10.30970/meu.2020.44.0.3450>
7. Лелеченко, А. П., Васильєва, О. І., Куйбіда, В. С., & Ткачук, А. Ф. (2017). Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. Київ, 110.
8. Мойсієнко, В. (2017). Організаційно-правові засади децентралізації публічної влади. *Наукові записки*, 4, 72-83. URL: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/moisienko-organizatsiino-pravovi.pdf>
9. Президент України (1998). Про місцеве самоврядування в Україні". Із змінами і доповненнями, внесеними. Законами України від 6 жовтня 1998 року N 163-XIV. *Закон України № 280/97-ВР*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/28097-vr-57>
10. Президент України (2001). Про місцеві державні адміністрації". Із змінами, внесеними згідно із Законами України від 17 травня 2001 року N 2419-III. *Закон України № 586-XIV*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/586-xiv-709>
11. Рябоконь, В. П. (2020). Децентралізація – шлях до розвитку сільських територій в Україні. *Економіка АПК*, 1, 6-17. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202001006>
12. Уряд Естонії (2023). Офіційний веб-сайт уряду Естонії. URL: <https://www.eesti.ee/eng/>

D. O. Krasivskiy, Ya. V. Kachan

Academy of Labour, Social Relations and Tourism, Kyiv, Ukraine

TRENDS AND PROBLEMS IN THE SPHERE OF TERRITORIAL GOVERNMENT ORGANIZATION IN UKRAINE

Introduction. In modern society, issues of organization and functioning of government are of great importance for ensuring the stable development of the state. The issue of the organizational and legal foundations of the territorial organization of government in Ukraine is particularly relevant. The decentralization reform, which involved the transfer of powers from the central level to local authorities, called for an in-depth analysis of the organizational and legal aspects of this process. The study of the organizational and legal foundations of the territorial organization of power in Ukraine is an urgent task for understanding and improving the mechanisms of the functioning of the state system.

Materials and Methods. Various methods and sources of information were used to conduct the research. A systematic analysis of scientific articles, monographs, scientific reports, legislative acts, constitutional documents and other sources related to the research topic was carried out. This analysis made it possible to obtain substantiated information about the organizational and legal foundations of the territorial organization of power in Ukraine, as well as to identify developed concepts, legal acts and research related to this issue. A comparative analysis of the organizational and legal foundations of the territorial organization of power in other countries was carried out.

Analysis of Literary Sources. The latest studies and publications in the field of organizational and legal foundations of the territorial organization of power in Ukraine testify to the considerable attention paid to this issue. In their work, Ukrainian researchers O. Volska, E. Kovpanets examined the process of reformation through the prism of local self-government finances in Ukraine. In V. Ryabokon's article "Decentralization – the way to the development of rural areas in Ukraine", the essence of the process of decentralization of power, its influence on the development of rural areas and the ways of further development of rural united territorial communities were revealed. In his works, B. Hnativskii revealed the features of the decentralization reform as one of the main reforms taking place in Ukraine at the current stage

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The organizational and legal foundations of the territorial organization of power in Ukraine are an important element of the development of a democratic society. Their improvement and develop-

ment require further scientific research aimed at ensuring effective local self-government, creating conditions for the sustainable development of regions and improving the quality of life of citizens.

Results. An important aspect is consideration of regional features in the system of territorial organization of power. Different regions have their own peculiarities regarding socio-economic development, national composition of the population, geographical location, etc. Therefore, studying these features and taking them into account when forming the system of local self-government can contribute to more effective functioning of authorities at various levels.

The second direction of research is related to the development of effective mechanisms of public participation in decision-making processes at the local government level. Active participation of citizens in the formation and implementation of local self-government policies is a necessary condition for ensuring the democracy and legitimacy of the decisions made. Researching the mechanisms of public participation and determining ways to improve them is an urgent task.

The third direction of research is related to the improvement of financial support of local self-government bodies. Financial independence and stable financing of authorities at various levels are important factors in their effectiveness. Therefore, the study of financing problems, the search for new sources of income and the development of mechanisms for the rational use of budget funds are an important task for further research.

Discussion. First, it is worth investigating the possibilities of using modern information and communication technologies in the processes of local self-government. Secondly, an important aspect is ensuring the transparency and openness of local self-government processes. Thirdly, it is worth paying attention to the development and implementation of mechanisms for effective management of regional development.

Conclusion. The application of the principles of decentralization, local self-government and public participation is an important step in the construction of a democratic society and the development of regions. It is necessary to continue research, promote the exchange of experience and cooperation between all interested parties in order to ensure an effective and fair territorial organization of power in Ukraine.

Keywords: territorial organization; world experience; local self-government; regional development; decentralization.